

πᾶν δι τὸ σπῆλαιόν μου περιέχει. Μοῦ εύρισκονται ὅσα ἡ φύσις ἀπαιτεῖ, καὶ βέβαια εἰς κελλίον ἐρημίτου δὲν ἐλπίζετε καρυκεύματα.»

Εὐγνωμόνως ἐδέχθησαν τὴν πρόσκλησιν, καὶ εἰσῆλθον εὐχαριστήθησαν δὲ πολὺ μὲ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν εὔταξίαν. Ὁ ἐρημίτης παρέθυκε κρέας καὶ οἶνον, καίτοι αὐτὸς τρεφόμενος μόνον ἐξ ὀπωρῶν καὶ ὄδατος. Ἡ δομιλία του ἦτον ἡλαρά χωρὶς ἐλαφρότητος, καὶ εὐσεβής χωρὶς ἐνθουσιασμοῦ. Ταχέως ἀπέλαβε τὴν ὑπόληψιν τῶν ξένων, καὶ ἡ βασιλόπαις μετεμελήθη διὰ τὴν πρόωρον μέρμψιν τῆς.

Ἐπὶ τέλους δὲ Ἰμλαχος ἥρχισεν οὕτω· «Δὲν θωμάζω πλέον διτὶ ἡ ὑπόληψις σου εἶναι τόσον ἔκτεταμένη· εἰς τὸ Κάιρον ἡκούσαμεν τὴν σοφίαν σου, καὶ ἥλθομεν νὰ σὲ παρακαλέσωμεν ὅπως διευθύνῃς τὸν νέον καὶ τὴν νέαν ταύτην εἰς τὸ νὰ ἐκλέξωσι σάδιον ζωῆς.»

«Πᾶν εἴδος ζωῆς,» ἀπεκρίθη ὁ ἐρημίτης, «εἶναι καλὸν εἰς τὸν καλῶς διάγοντα· καὶ ἀλλον κανόνα δὲν ἔχω νὰ δώσω περὶ τοῦ βίου, εἰμὴ νὰ φεύγῃ τὶς πᾶν δι τὸ φαίνεται κακόν.»

«Ἐκεῖνος βεβαιότατα φεύγει ἀπὸ παντὸς κακοῦ,» εἶπεν ὁ βασιλόπαις, «ὅστις ἀφιερόνεται εἰς τὴν μοναξίαν, ἣν ἐσύστησας διὰ τοῦ παραδείγματός σου.»

«Τωόντι,» εἶπεν ὁ ἐρημίτης, «δεκαπέντε ἐνιαυτοὺς ἔζησα ἐν μοναξίᾳ· πλὴν δὲν ἐπιθυμῶ νὰ μιμηθῶσι τίνες τὸ παραδείγμά μου. Νέος ὠν εἶχον ἐπάγγελμα τὰ ὅπλα, καὶ βαθμηδὸν ἐπροβίσθην εἰς τὴν ἀνωτάτην στρατηγικὴν θέσιν. Ἐκτεταμένας χώρας δηλθον ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατευμάτων μου, καὶ εἶδον πολλὰς μάχας καὶ πολιορκίας. Τέλος, ἀγδιάσας ἔνεκα τῆς προτιμήσεως νεωτέρου τινὸς ἀξιωματικοῦ, καὶ αἰσθανόμενος διτὶ παρήκμαζεν ἡ εὐρωστία μου, ἀπεφάσισα νὰ τελείωσω τὸν βίον ἐν εἰρήνῃ, εύρων τὸν κόσμον πλήρη παγίδων, διγονοίας, καὶ ἀθλιότητος. Ὑπὲγκροῦ ποτὲ διωκόμενος, ἐσώθην καταφυγὴν εἰς τὸ σπῆλαιον τοῦτο· δύνεν ἐπροτιμῆσα αὐτὸν ὡς τελευταίαν κατοικίαν μου. Ἐμίσθωσα τεχνίτας νὰ σχηματίσωσιν αὐτὸν εἰς θαλάμους, καὶ ἐναποταμίευσα πᾶν δι τὸν ἐνδεχόμενον νὰ μὲ χρειασθῇ.»

«Οτε πρῶτον ἀπεσύρθην εἰς τὸ καταγώγιον τοῦτο, καὶ ἵκανὸν χρόνον μετέπειτα, μὲν εὔφραινεν ἡ ἐκ τοῦ θορύβου καὶ τῆς βίας τοῦ πολέμου αἰφνίδιος μεταβολὴ εἰς ἡσυχίαν καὶ ἀνάπτασιν, ως εὔφραινει τὸν χειμαζόμενον ναύτην ἡ εἰς τὸν λιμένα εἰσεδός. Ἀφοῦ δὲ παρῆλθεν ἡ τέρψις τῆς καινοφανείας, ἐνησχολούμην εἰς τὴν ἔξετασιν τῶν ἐν τῇ κοιλάδι φυτῶν, καὶ τῶν δρυκτῶν ὃσα συνήθροιζον ἐκ τῶν βράχων. Ἀλλ’ ἡ τοιαύτη ἔρευνα κατήντησεν ἥδη ἀνοστος καὶ ὀχληρά· πρὸ καιροῦ τὸ πνεῦμά μου εύρισκεται εἰς περισπασμὸν καὶ ἀκαταστασίαν· διαταράσσεται ὑπὸ χι-

λίων ἀμφιβολιῶν καὶ φαντασιῶν ματαίων, αἵτινες καθ’ ὥραν ὑπερισχύουσιν ἐναντίον μου, καθὸ στερημένου πάσης διασκεδάσεως. Ἐνίστε αἰσχύνομαι συλλογίζομενος, διτὶ δὲν ἡδυνήθη ἀλλως πως νὰ προφυλαχθῶ τῆς κακίας εἰμὴ ἀναχωρῶν ἐκ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἀρετῆς, καὶ ἀρχίζω νὰ ὑποπτεύμαι διτὶ μὲ ἔφερεν εἰς τὴν μοναξίαν ταύτην ἡ μνησικαία μᾶλλον ἡ ἡ εὐσέβεια. Ἡ φρντασία μου ἐντρυφᾶ εἰς σκηνάς μωρίας· καὶ λυποῦμαι διτὶ ἔχασα τόσον πολὺ, ἐκέρδησα δὲ τόσον δλίγον. Εἰς τὴν μοναξίαν, ἐὰν ἀποφεύγω τὸ παράδειγμα τῶν κακῶν, στεροῦμαι ὠσάυτως τῆς συμβουλῆς καὶ τῆς συνομιλίας τῶν ἀγαθῶν. Πρὸ πολλοῦ παραβάλλω τὰ κακὰ μὲ τὰ καλὰ τῆς κοινωνίας, καὶ ἔχω ἀπόρασιν νὰ ἐπανέλθω αὐτοῖν εἰς τὸν κόσμον. Ἡ ζωὴ τοῦ μονάζοντος εἶναι βεβαίως ἀθλία, ἀλλ’ ὅχι καὶ βεβαίως εὐσεβής.»

Ἔκουσαν μετ’ ἔκπλήξεως τὴν ἀπόφασιν του, ἀλλὰ μετὰ βραχεῖαν παῦσιν ἐπρότειναν νὰ δὸηγήσωσιν αὐτὸν εἰς τὸ Κάιρον. Ἐξέχωσε δὲ ἵκανὸν θησαυρὸν, διν εἶχε κεκρυμμένον μεταξὺ τῶν βράχων, καὶ συνέδευσεν αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν, ὅπου πλησιάσας ἐθεώρει περιχαρής.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΩΝ ΤΑΠΡΟΒΑΝΑΙΩΝ.

Η ΖΩΗ τοῦ ἀνθρώπου περιορίζεται εἰς ἑκατὸν ἔτη, ἐξ ὧν τὸ ἥμισυ δαπανᾶται εἰς τὸν ὑπνον· τὸ ἥμισυ τῶν ἐπιλοίπων πεντήκοντα εἶναι οἱ χρόνοι τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τοῦ γήρατος· μένουσιν δρα εἰκοσιπέντε ἐνιαυτοῖς, καὶ οὗτοι πολλάκις πλήρεις ἀσθενείας καὶ βασάνων—ποιάν λοιπὸν εὐδαιμονίαν ἔχει ὁ ἀνθρωπός, ὁ παρομοιάζων τὰ κυλιόμενα κύματα τοῦ τεταραγμένου ωκεανοῦ;

Ἡ παιδεία εἶναι μέγας στολισμὸς εἰς τὸν ἀμοιρον πρωτικῆς καλλονῆς· εἶναι θησαυρὸς ἀνεξάντλητος· φύλος, πλούτιζων κατὰ διαφόρους τρόπους· σύντροφος, συνεργῶν εἰς τὴν ἀπόκτησιν φήμης καὶ εὐδαιμονίας—εἶναι ὁ θησαυρὸς τῶν θησαυρῶν· εὐμενής καὶ ἀχώριστος συγγενῆς εἰς τὰς ὁδοιπορίας· κραταὶς φύλαξ καὶ προστάτης· ἀντικείμενον ἄξιον νὰ λαμβάνῃ τὸ σέβας καὶ τῶν βασιλέων—ὁ ἀμαθής λοιπὸν καὶ ἀνεπιστήμων βέβαια δὲν εἶναι καλὴτερος τοῦ κτήνους.

Ἡ γλαύξ εἶναι τυφλὴ τὴν ἡμέραν, ὁ δὲ κόραξ τὴν νύκτα· ἀλλ’ ὁ περιθάλπων κακίαν, φθόνον, καὶ ὄργην, εἶναι πολὺ τυφλότερος, ἀόμματος τρόπον τινὰ νύκτα τε καὶ ἡμέραν, μηδὲν βλέπων, καὶ ἀναίσθητος παντὸς τοῦ σχέσιν τικῶν πρὸς τὸ καλὸν ἢ τὸ κακὸν ἔχοντος.

Ἐὰν γυνή τις θέλῃ νὰ δόηγητη τὸν ἄνδρα της, ἀς ἐπιγειρθῆ τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον, ὅχι ὡς ὁ ἵππον καταδαμάζων, διτὶ μεταχειρίζεται τὸν χαλινὸν καὶ τὸ πτερυστήριον, καὶ ποτὲ μὲν ἀναχαιτίζει, ποτὲ δὲ κεντᾷ· ἀλλ’ ὡς ὁ ναύτης, ὁ κυβερνῶν τὸ πλοῖον, καὶ διευθύνων τὸν δρόμον του διεκ μόνης τῆς ἀφῆς, ἐνῷ οὐδὲν ἐμπορεῖ νὰ ἔσῃ τὴν δύναμιν, ητὶς ὁδηγεῖ τὴν κίνησίν του.